

ÅRSMØTE 2018
TROMS ARBEIDERPARTI

Innstilling fra redaksjonskomiteen

Uttalelse 1

En anstendig debatt og oppgjør med ekstremisme

Troms Arbeiderparti mener at det er svært beklagelig at landets justisminister kalkulert bruker en retorikk som splitter, og tillegger andre partier motiver og holdninger de ikke har. Dette kan bidra til å legitimere og nøre opp under hat og konspirasjonsteorier.

Troms Ap tar avstand fra denne type retorikk, og ønsker ikke et offentlig ordskifte hvor bruken av slike virkemidler tiltar. Den generelle politiske debatten bør ikke preges av at man tillegger politiske motstandere andre motiver eller intensjoner enn de man faktisk fremfører.

Det er viktig å si fra. Taushet om dette innebærer en aksept, og vi har alle et ansvar for at det offentlige ordskiftet forblir anstendig og respektfullt. Politikere har et særskilt ansvar.

For Troms Ap er det viktig at årsakene til ekstremisme og anti-demokratiske holdninger debatteres, og at man står sammen om en bred samfunnsinnsats for å bekjempe hatytringer, ekstreme holdninger og årsaker til radikaliserings.

Uttalelse 2

Vedlikeholdsløft for fylkesvegene

Vegnettet i Troms fylke består av bl.a over 3000 kilometer fylkesveg. Etterslepet på disse estimeres til å være på mellom 6 og 8 milliarder kroner. I tillegg har vi et udekket behov for rassikring av fylkesveier med høy og middels faregrad som er beregnet til å koste 5,5 milliarder kroner. Troms Arbeiderparti mener det er avgjørende for forutsigbarheten til næringslivet og økt verdiskaping at etterslepet reduseres, at veiene rassikres og at man har de nødvendige rammene for å drive godt veivedlikehold.

Troms Arbeiderparti vil vise til at Statens vegvesen i sitt grunnlagsdokument til siste nasjonal transportplan også anbefalte eget program for fornyelse av fylkesvegene. Det vises i grunnlagsdokument til at forfallet på fylkesvegene er av en slik art at det ikke lar seg finansiere med de midlene man har til rådighet i dag.

I vårt fylke skjer det nå en svært høy vekst innenfor bl.a havbruk. Det er en næring som er avhengig av gode veger og forutsigbare kjøreforhold for å kunne frakte produktet sitt fra kyst til marked. Vekstpotensialet innen denne, og flere andre næringer, kan ikke realiseres uten at det gjøres grep for å få bukt med etterslepet.

Troms Arbeiderpartiet vil:

- At det utarbeides et eget program fra Regjeringen for å redusere etterslepet på fylkesvegnettet i Norge.

Uttalelse 3

Innvandring, asyl og integrering

Troms Arbeiderparti vil ha en solidarisk, raus og rettferdig innvandrings- og integreringspolitikk basert på våre kjerneverdier: Frihet, likhet og solidaritet. Norge har et ansvar for å hjelpe mennesker som flykter fra krig og forfølgelse. Vi skal ha et åpent og inkluderende samfunn. Nøkkelen til god integrering er språk, arbeid og respekt for felles spilleregler. Asylsøkere må få mulighet til å jobbe for å forsørge seg selv og bidra til samfunnet.

Integreringsarbeidet må forsterkes og fordeles over hele landet. Forskning viser at kjennetegnet ved kommuner som lykkes i bosetting og integrering ikke er knyttet til størrelse, men politisk og administrativt fokus på godt arbeid. Redusere saksbehandlingstiden slik at integreringen kan begynne så raskt som mulig. Internering av barn må opphøre. Det trengs andre løsninger enn å fengsle barnefamilier, her må hensynet til barnas beste bli vektlagt.

Under sittende regjering har det vært en uheldig utvikling i praksis når det gjelder enslige mindreårige asylsøkere. Troms Arbeiderparti støtter vedtaket om «oktoberbarna». Sårbarhetskriteriene må i større grad vektlegges i disse sakene.

Troms Arbeiderparti vil:

- Ta imot flere kvoteflyktninger til Norge som skal bosettes over hele landet. Det årlige antallet må tilpasses, slik at det bidrar til forutsigbarhet, og at en kan opprettholde nødvendig kompetanse og arbeidsplasser knyttet til mottak og integreringsarbeid.
- Arbeide for en reforhandling av Dublin avtalen som sikrer en mer rettferdig modell for mottak av flyktninger til Europa.
- Si nei til fengsling / internering av barn.
- Redusere saksbehandlingstiden og ventetiden på asylsøknader og søknader om familiegjening.
- At det må gis opphold til de lengeværende eldre kvinnene i asylmottak (62 stk.). UDIs statistikk viser at det i 2017 bor 62 enslige kvinner over 50 år med endelig avslag på asylmottak i Norge.
- At reglene for arbeidstillatelse må endres, slik at ikke-returnerbare asylsøkere gis anledning til å arbeide og fortsette skolegang.
- Alle kommuner som ønsker det og kan levere kvalitet i arbeidet skal kunne ta imot flyktninger uavhengig av innbyggertall.
- Ekspertutvalget har foreslått at IMDIs ansvarsområder skal overføres til fylkeskommunene. Troms Ap støtter dette.

Uttalelse 4

MOTORISERT FERDSEL I UTMARK

Troms Arbeiderparti mener deler av lov og forskrift om motorisert ferdsel i utmark og vassdrag bør endres, og at det må gjøres unntak for kravet om utredninga av allerede eksisterende løypenett.

I forbindelse med åpning av etablering av scooterløyper for rekreasjonsbruk kom det krav om at de løypene i Nord-Troms og Finnmark blir utredet i samsvar med det nye regelverket. Dette innebærer at løyper som har bestått i 20-30 år må utredes på nytt. Det betyr at kommunene må bruke store summer og ressurser på utredning av eksisterende godkjente løypenett. Troms Ap mener det må gjøres unntak hvor de allerede etablerte og godkjente scooterløypene i Nord-Troms og Finnmark automatisk godkjennes etter nytt regelverk.

Det har blitt innført en begrensning i kommunenes mulighet for skjønnsmessig vurdering om bruk av snøskuter for transport av bagasje og utstyr til hytter hvor avstanden er under 2,5 km i luftlinje fra brøytet veg. Troms Ap mener at kommunene fullt ut er i stand til å gjøre nødvendige skjønnsmessige vurderinger av forskriftens §5 bokstav c basert på lokal kunnskap om topografi, sårbarhet og belastning på naturen. Troms Ap krever at ovennevnte forskrift endres ved at minstekravet om 2,5 km avstand i luftlinje fra bilveg fjernes.

Uttalelse 5

Jernbane i nord

Troms Arbeiderparti støtter opp om arbeidet med jernbaneløsninger i Nord-Norge. Å flytte gods som i dag fraktes på vei over til bane har en positiv klimaeffekt og vil skape bedre trafiksikkerhet og mindre veislitasje.

Det foreligger ulike alternativer for utbygging av jernbane i nord, både Tromsbane fra Ofotbanen inn i Troms, en forbindelse mellom Skibotn og Kolari, og forlengelse av jernbanen fra Fauske. Det bør arbeides for en realisering av flere av disse forbindelsene. Troms Ap ser også positivt på planene om forbindelse mellom det finske jernbanenettet og nordområdene.

Stortinget vedtok i forbindelse med Nasjonal Transportplan en utredning av jernbanetilbudet i nord. Troms Ap forventer at utredningen gir en grundig gjennomgang av muligheter og kostnader ved jernbaneløsninger i Nord-Norge.

Uttalelse 6

KONTEINERRUTE MELLOM BODØ OG HAMMERFEST

Tollpost Globes rute mellom Bodø og Hammerfest ble lagt ned i 2013. Dette medførte at over 20.000 konteinere på 6.000 vogntog årlig måtte over fra sjø til vei. Mengden med gods har økt siden da, og det har også behovet for å avlaste et overbelastet hovedveinett i nord. Troms Ap vil arbeide for at konteinerruten mellom Bodø og Hammerfest gjenopptas med et miljøriktig og raskt fartøy. Dette vil i realiteten være en forlengelse av Nordlandsbanen, og må være et prioritert samferdselsprosjekt i nord fram til andre baneløsninger er et faktum.

Uttalelse 7

FISKERIHAVNER – ET VIKTIG FUNDAMENT FOR NORSK FISKERI

Kystfiskeriene, sjømatnæringen og leverandørindustrien utgjør en vesentlig del av næringsgrunnlaget i en rekke kystsamfunn. I landet vårt, og i vår region spesielt, har vi naturgitte fortrinn i form av gode lokasjoner for havbruk og sterke fiskebestander langs kysten. Disse må vi opprettholde og styrke, og vi må forvalte vårt fortrinn på en måte som sikrer videre bærekraftig utvikling.

En posisjonering med økt hjemmeproduksjon lokalt langs kysten forutsetter et løft av fiskerihavnene. Økt aktivitet og foredling krever egnede fasiliteter, og den avgjørende faktoren blir igjen sikring og videreutvikling av havnene. Det skapes i dag store verdier i mange av disse havnene.

Fartøyene knyttet til fiskeindustri er i rivende utvikling, og uten en sterkere strategisk forankring for den utviklingen, blir det i mange tilfeller lite langsiktig fellesskapstenking.

Overføring av fiskerihavneanlegg til fylkeskommunene ble vedtatt i stortinget 8. juni 2017. Midlene som er tildelt fiskerihavner i Nasjonal transportplan vil fra 2020 bli gitt til fylkeskommunene som frie inntekter gjennom rammetilskudd. Troms Arbeiderparti er opptatt av at konsekvensen av dette ikke medfører en nedprioritering av fiskerihavnene og at oppgavene vi står overfor i forhold til å ruste opp disse til dagens krav, ikke vil bli fullfinansiert. Vi vet at dagens bevilgninger på dette området er redusert under nåværende regjering.

Troms Arbeiderparti ønsker en utredning av kostnadene for nødvendig opprustning av fiskerihavnene, slik at de imøtekommer fremtidens krav fra den marine næringen, samt at bevilgningene økes i tråd med kostnadene. Ved en overføring til fylkeskommunene til opprustning av våre viktigste fiskerihavner i farleden langs kysten, må i overføringene fullfinansieres fra staten.

Uttalelse 8

Troms Ap sier nei til at Norge skal ta inn den tredje energimarkedspakken nå

Våre europeiske naboland og EU er Norges viktigste samarbeidspartnere både økonomisk og politisk og utgjør samtidig Norges største eksportmarked. I 2017 gikk 83 % av vareeksporten til Europa. Eksporten til EU utgjorde 70 % av fastlandseksporten samme år. Et forutsigbart og gjensidig samarbeid er nødvendig for å sikre Norge tilgang til EUs indre marked og rammevilkår som er likeverdige med andre EU- og EØS-land. EØS-avtalen har siden inngåelsen ivaretatt Norges interesser på dette området.

Erfaringene fra det nordiske kraftmarkedet viser at grenseoverskridende krafthandel har mye for seg. Idéen om ett felles kraftmarked med like konkurransevilkår i hele EU/EØS-området er imidlertid utfordrende for Norge. Et svært omfattende regelverk med et bredt anvendelsesområde er vedtatt på kort tid. I tillegg til de forslagene som Stortinget nå har til behandling, kommer det nye og omfattende lovforslag for energisektoren i den såkalte vinterpakken.

EUs neste energimarkedspakke er lagt frem av kommisjonen. Rådet og parlamentet inntar i disse dager sine posisjoner til forslaget. Det er også en omfattende energimarkedspakke med flere endringsforslag av den tredje energimarkedspakken. Troms Ap legger til grunn at hvis det blir aktuelt å vurdere implementering av Vinterpakken i Norge vil det skje i en åpen demokratisk prosess, der alle konsekvenser for Norge blir belyst. Behandling av dette regelverket må i inn i en ny behandling i Stortinget før det blir gjeldene rett for Norge.

Troms Ap er uenig med regjeringen i åpningen for at kraftprodusenter og alle andre i prinsippet kan søke konsesjon til å bygge nye utenlandskabler. Troms Ap mener transmisjonsnettene representerer en viktig infrastruktur som skal ligge til Statnett. Utenlandskablene er en definert del av sentralnettet. Norge vil med de to vedtatte kablene til Tyskland og Storbritannia, samt den fjerde kabelen til Danmark som ble ferdigstilt i 2014 få en økning i kapasiteten til utenlandsforbindelsene på rundt 60 %.

Troms Ap mener det er avgjørende for fortsatt industrisatsing i Norge at vi går skrittvis og kunnskapsbasert frem. Det er svært risikabelt å bygge en kabel til Storbritannia før Norge har erfaring med og kjenner konsekvensene av de to kablene Statnett er i ferd med å bygge. Troms Ap krever at søknadsprosessen som er i gang for den andre kabelen til Storbritannia stanses.

Troms Ap er med den kunnskapen vi har om strukturen og mandatet til den norske regulatoren, dens fullmakter og ved det den nasjonale politiske kontrollen med kraftpolitikken motstander av en fristilling slik den er foreslått. Det omfatter også rekkevidden av EUs og ACERs instruksjonsrett av den norske regulatoren.

Med det vi vet nå kan ikke Troms Ap anbefale at Norge implementerer tredje energimarkedspakke. Troms Ap mener at saken må utsettes til innholdet i den fjerde energipakken er kjent og en grundig konsekvensanalyse er foretatt.

Uttalelse 9

REFORMÉR BARNEVERNET TIL BARNETS BESTE

For Arbeiderpartiet er det viktig at alle barn får en god oppvekst i trygge rammer. Arbeiderpartiet mener et sterkt og kompetent barnevern er nødvendig for å ivareta barn og familier som trenger det.

Barnevernet styres etter tre grunnleggende prinsipper: barns beste, det biologiske prinsipp og minste inngreps prinsipp. Barnets beste skal alltid være det grunnleggende prinsippet i barnevernets arbeid, og barnets mening og ønsker skal tillegges vekt jfr. barnekonvensjonen og barneloven.

For at barnevernet skal fungere optimalt mener Arbeiderpartiet det trengs en endring og et løft for sektoren. Mange ansatte i dagens barnevern melder om at de har for mange saker, og for lite tid til oppfølging og undersøkelser. Arbeiderpartiet mener det bør utredes om saksbehandlere skal ha en maksgrænse for antall saker de til enhver tid har. Barnevernet preges i dag av å være oppstykket, og kan fremstå forvirrende og gjøre at barn opplever å bli kasteballer i systemet. Det er mange tilbydere, både private og offentlige, og bredden gjør tilbudet uoversiktlig og utilgjengelig.

Arbeiderpartiet vil at barnevernet skal være et tilbud gitt av det offentlige og ideelle aktører. Barnevernet må avskaffe anbudsordningene og konkurranseutsetting. Arbeiderpartiet vil gi barnevernet et løft i ressurser og kompetansebygging.

Arbeiderpartiet i Troms vil:

- Barnevernets arbeid skal baseres på faglig akseptert kunnskap og dokumenterte metoder. Det vurderes å ta inn det utviklingsfremmende tilknytningsprinsippet i barnevernets arbeid.
- Barnevernet skal sikres kompetanse og bemanning slik at barnelovens intensjon og bokstav gjennomføres. Herunder; styrking av tilsynsordningene, bruk av fosterhjem og ivaretagelse av barns behov for kontinuitet i relasjonene som bygges, samt sikring av tett og god kontakt mellom aktuell fagperson og det enkelte barn.
- Styrke rekrutteringen og opplæringen til fosterfamilier.
- Ansatte i barnevernet skal ha god veiledning og sikres faglig utvikling gjennom etter- og videreutdanning.
- Forskriftsfeste avtalt samarbeid mellom barnevern og andre kommunale og statlige virksomheter som arbeider med barn, og sikre at gode rutiner etableres.
- Utfase og avvikle anbudsordningen i barnevernet, og erstatte de kommersielle aktørene med offentlige og ideelle aktører.

Uttalelse 10

HELSETJENESTER FOR TRANSPERSONER

I Norge i dag er det veldig vanskelig å få tilgang til helsetjeneste for transpersoner. Rikshospitalet i Oslo i dag er de eneste som kan tilby hjelp til kjønnsbekreftendebehandling. I tillegg til å være den eneste plassen i Norge er ventelisten lang, det tar ofte mer enn et år å få det første møte med rikshospitalet. Når du først får timen din må du gjennom en rekke lange intervjuer som for mange oppleves som krenkende. Dette er en stor påkjenning for mennesker som allerede er i en vanskelig situasjon

Veien mot å forstå sin egen kjønnsidentitet er lang, man blir født og får utdelt et kjønn. Etter det er det lite informasjon for barn som ikke forstår hvorfor de ikke passer inn kroppen sin og ikke føler seg tilpass i de forventningene de møtes med i samfunnet. Både i skolen og hos helsepersonell møter man mangel på kunnskap om kjønnsminoriteter, kjønnsmangfold og generelt hvordan det er å være skeiv.

Det gjør at mange bærer på skam og ikke får de ressursene de trenger for å skjønne seg selv før det har gått veldig lang tid. Det er dumt på mange plan, en konsekvens av det er at få får brukt pubertetsblokkerende midler (PBM).

Bruken av disse midlene kan være medisinske, men er generelt for tidlig diagnosterte transpersoner. PBM er helt reverserbare, og gjør ingen drastiske permanente endringer.

Det er ikke bare mangel på kunnskap om disse midlene som gjør de vanskelig å få benyttet seg av. Det er få leger som kan gi ut disse og de befinner seg på Rikshospitalet, hvor igjen den lange ventetiden blir et problem.

For å møte disse utfordringene er det viktig at flere sykehus enn Rikshospitalet bygger opp kompetanse på å gi kjønnsbekreftende behandling, alle helseregionene i Norge burde kunne flere helsetjenester for transpersoner. PBM må bli lettere tilgjengelig; unge må få mer kunnskap om at dette er et alternativ og man kan ikke fortsette med urimelige strenge krav for å få bruke det. Det som jobber innen helsesystemet må ha kunnskap om hvordan møte transpersoner og ha kompetanse til å hjelpe dem.

Arbeiderpartiet i Troms vil:

- Gjøre det lettere for transpersoner å få tilgang til hormonbehandling, pubertetsblokkerende midler, stemmeterapi, og kirurgi
- Gjøre det mulig for andre aktører enn Rikshospitalet å tilby flere av disse helsetjenestene
- Bygge bredere kompetanse på dette området, særlig knyttet til allerede sterke kompetansemiljøer ved universitetssykehusene. Det bør satses på å utdanne flere fagfolk på feltet, slik at tilbud for utredning og behandling til denne gruppen kan skje i alle regionene.
- Utdanne psykologer, fastleger, og helsesøstre innenfor kjønnsidentitet

Uttalelse 11

TANNBEHANDLING SOM EN DEL AV DEN OFFENTLIGE HELSETJENESTEN

De siste 30 årene har det skjedd en betydelig bedring i tannhelsen. Likevel er dårlig tannhelse fortsatt et helseproblem i Norge. Norge er det eneste landet i Norden hvor tannbehandling ikke inngår i den offentlige helsetjenesten.

Siden 2005 har flere sårbare grupper fått gratis eller billigere tannbehandling. Troms Ap ønsker at tannhelsetjenester gradvis skal utvides slik at det blir en offentlig finansiert velferdstjeneste på linje med øvrige helsetjenester.

Uttalelse 12

REDEFINERE DEN JURIDISKE DEFINISJONEN AV VOLDTEKT

Hvert år anslås det at mellom 8000 og 16.000 kvinner blir utsatt for voldtekt eller voldtektsforsøk. I tillegg til dette forteller 1 av 10 menn at de har blitt utsatt for en form for overgrep i løpet av livet. Til tross for disse dystre tallene, ender kun 1 % av voldtektsanmeldelser i felle dom.

Både Amnesty og FNs Kvinnekomité har i flere år kritisert norske myndigheter for mangelfull innsats for å forebygge, etterforske og straffe voldtekt. Allerede i 2003 kom Kvinnekomiteen med en anbefaling om at Norge skjerpet innsatsen på området, og denne anbefalingen har også senere kommet opp i FNs Menneskerettighetskomité og under høring i FNs Menneskerettighetsråd.

Det er flere tiltak som må til for å sørge for flere domfellelser, men en av deres bekymringer var, som nevnt innledningsvis, at den norske voldtektsbestemmelsen i straffeloven ikke er i overensstemmelse med internasjonale menneskerettighetsstandarder.

Vi mener at en endring av voldtektsparagrafen som sikrer at den er i samsvar med internasjonal lovgivning er nødvendig. På den måten kan norsk lovgivning bedre ivareta rettssikkerheten for voldtekts ofre.

Troms Arbeiderparti vil:

- Sikre at voldtektslovgivningen er i tråd med internasjonale menneskerettighetsstandarder

Uttalelse 13

BARNEHAGE OG SKOLE

Hva barna lærer de første årene er avgjørende for deres utvikling senere i livet. I barnehagene skal det være tilstrekkelig med ansatte for å følge opp hvert enkelt barn og de utfordringene disse barnene kan ha. Andelen barnehagelærere må økes.

Arbeiderpartiet er for et nasjonalt regelverk for fravær i videregående skole. Troms Arbeiderparti mener dagens fraværsgrense må evalueres og forbedres, blant annet ved å se på hva som kan regnes som gyldig fravær og at man også utreder andre modeller.

For å sikre en mer rettferdig vurdering for alle elever uansett forutsetning bør dagens eksamen suppleres av en helhetlig mappevurdering. Denne vurderingsformen tar for seg alt en elev har gjort gjennom skoleåret og kan bedre gjenspeile elevens helhetlige kunnskap enn en enkelteksamen vil gjøre.

Rasisme er et stort problem i samfunnet, og skolen er ikke et unntak. Barn og unge som opplever rasisme møter ofte lærere og andre tillitspersoner som er usikre på hvordan de skal håndtere dette. Noen elever med minoritetsbakgrunn opplever også at læreren har lavere forventninger til dem enn etnisk norske elever. Automatisk lavere forventninger til språk og faglig kunnskap fra lærerne fører også til at elever med minoritetsbakgrunn har ubehagelige opplevelser i skolen.

Arbeiderpartiet i Troms vil:

- At bemanningsnormen innføres, og at ambisjonen for pedagognormen økes slik at det skal være minst 50 % barnehagelærere i barnehagene.
- Prioritere kommunale og ideelle barnehager framfor kommersielle, og arbeide for at andelen av disse typer barnehager øker.
- Begrense profitt i barnehagesektoren slik at offentlige tilskudd og foreldrebetaling kommer barna til gode.
- At fraværregelen evalueres grundig, og at det med bakgrunn i erfaringene også utredes konsekvenser av en fraværsgrense for totalt fravær, og ikke fravær i enkeltfag
- at det skal settes inn tiltak tidlig overfor som står i fare for å overstige fraværsgrensa
- at gyldig fravær også skal gjelde kjøretimer, og at aktuelle faglærere skal ha anledning til å godkjenne gyldig fravær grunnet idrett og kulturelle arrangementer på ikke nasjonalt nivå.
- at dagens eksamensformer suppleres av en helhetlig mappevurdering, der mappearbeidet skal kunne ligge til grunn for muntlig eksamen.
- at det arbeides aktivt med demokrati, ekstremisme og forebygging av rasisme i den norske skolen.
- At kunnskap om andre kulturer og levemåter i større grad skal legges vekt på i undervisningen.

Uttalelse 14

ET RYDDIG, TRYGT OG ORGANISERT ARBEIDSLIV

Arbeiderpartiet skal være sikkerheten for et ryddig, trygt og organisert arbeidsliv basert på faste, hele stillinger, Unge mennesker skal ha en god vei inn i arbeidslivet, ikke en vei inn i en ledighetskø. Dette er et klart ansvar også for kommuneparti og kommunestyregruppe.

Det fagligpolitiske samarbeidet må styrkes

Og det hersker ingen tvil om at det formelle fagligpolitiske samarbeidet mellom LO og Arbeiderpartiet har vært av stor betydning for arbeiderbevegelsens styrke. Det har fungert i snart 100 år, og hvor det lokale samarbeidet er av helt avgjørende betydning. Dette samarbeidet ser vi ingen grunn til å endre på, det må tvert om revitaliseres! Kommunepartiene må ta et sterkere ansvar for å gjennomføre dette samarbeidet lokalt;

- Med dialogmøter med de kommuneansattes organisasjoner, og
- Med å være pådrivere for arbeidet i de lokale faglig-politiske utvalg

LO er landets ledende og dominerende arbeidstakerorganisasjon med 915 000 medlemmer. Alle disse medlemmene bor i en kommune. LO og Arbeiderpartiet har felles grunnsyn, og samarbeidet bygger på gjensidig respekt og aksept for ulike syn i enkeltsaker.

Det er kommunepartiens ansvar å ivareta de kommunalansattes rettigheter. Samtidig har disse en meget viktig kompetanse for et godt arbeidsliv og et godt tjenestetilbud. Derfor må dialogmøter prioriteres.

De unge må sikres lærlingeplasser

Lærlinger er viktige ressurser både i og etter fullført utdanning. De er viktige for å opprettholde kompetansen i arbeidslivet, og de er viktige for å opprettholde bosettingen i alle kommuner og byer.

I mange yrkesfag er det stor mangel på lærlinger, byggfag er et typisk eksempel. I kommunesektoren må framtidens tjenesteyting baseres på ansatte med høy kompetanse. Det er på høy tid at å få snudd samfunnsutviklingen. Lærlinger er med på å skape levende lokalsamfunn. Derfor er det spesielt viktig for kommunepartiene å være pådrivere for flere lærlingeplasser i så vel kommunal sektor som i øvrig næringsliv i kommunen. Når en ungdom ønsker lærlingeplass skal ikke personlige bekjenskaper være nøkkelen for å komme rundt ei stengt dør. Lokalsamfunnet må bidra til at det betydelige antallet ungdommer som dropper ut mellom fullført opplæring i skole og tiden i lære reduseres betydelig. Kommunepartiene må ta ansvar, spesielt for lærlingeplasser i kommunal sektor.

Heltidsstillinger er nøkkelen for å rekruttere og beholde arbeidstakere

I kommunesektoren i Troms jobber omtrent halvparten av de ansatte deltid, Det er innen helse- og omsorgssektoren i kommunene at omfanget av deltidsarbeid er størst, ca. 45 %.

I de fleste tilfellene er deltidsarbeid «ufrivillig» fordi det er det eneste kommunene har å tilby. Hvordan skal kommunene klare å rekruttere og beholde yngre arbeidstakere med

god og riktig kompetanse når det eneste som tilbys er deltidstilling eller i verste fall, ringevikar med telefonen under hodeputa i tilfelle arbeidsgiver trenger meg! Utstrakt bruk av deltid/ringevikarer er svært uheldig både for arbeidsgiver og arbeidstaker og vil svekke kvaliteten på tjenestene og gjør det vanskeligere å rekruttere tilstrekkelig og riktig kompetanse lokalt og i hele samfunnet.

Arbeidet med å tilby arbeidstakere hele stillinger må settes høyt på dagsorden i samtlige kommuner i Troms fylke, både for å rekruttere riktig kompetanse, beholde innbyggerne og som samtidig vil gjøre det attraktivt å bygge å bo. Dette må være så vel ordfører og kommunestyregruppa sitt ansvar som kommunepartiet sitt.

Bemanningsbyrå

I flere bransjer og områder er omfattende innleie av arbeidskraft en utfordring som svekker lønn, arbeidsvilkår og seriøsitet i arbeidslivet. Utfordringen har bredt om seg til stadig flere bransjer, og flere steder i landet.

Troms Ap mener det må innføres forbud mot innleie i de mest berørte bransjene og områdene, og at det utredes et nasjonalt forbud.

Forslag til vedtak;

Troms Arbeiderpartis kommunepartier skal ta et tydelig ansvar for:

- Dialogmøter med de ansattes organisasjoner i kommunene
- Tydeliggjøring av det faglig-politiske samarbeidet i kommunen og i regionen
- Sikrer en målsatt plan for å ta inn lærlinger i egen kommune
- Er pådriver for at næringslivet i regionen ser viktigheten av at de tar inn lærlinger
- Det settes høyt på dagsorden hvordan en heltidskultur skal dominere i kommunen, og derved sikre et godt arbeidsliv, sikre rekruttering og sikre at kompetansen beholdes.

Uttalelse 15

FORSVAR OG NÆRINGSMULIGHETER – STRATEGISKE TILTAK

Troms Arbeiderparti vil arbeid for å styrke og opprettholde det etablerte tyngdepunkt og kunnskapsmiljø for Forsvaret i Troms, samt bidra til utvikling av kompetanseklynger knyttet til disse områdene som grunnlag for næringsutvikling i fylket:

- Videreføre Indre Troms som Hærens nasjonale tyngdepunkt, og nasjonalt tyngdepunkt for helikopter.
- Ta initiativ for at det utarbeides en regional strategi for næringsutvikling knyttet til Forsvarets tilstedeværelse.
- Ved fornying og modernisering av utstyr til Hæren, inklusiv helikoptre, må Forsvaret pålegges å stille krav om tilstedeværelse i Troms for leverandører av utstyr.
- Være pådriver- og tilrettelegger for tilstedeværelse av forsvarsindustri i Troms, basert på Forsvarets tyngdepunkt, og gjennom dette bidra til nyskaping i fylket.
- Arbeide for etablering av logistikk-senter og et ledende fagmiljø innen arktisk logistikk knyttet til Hæren, Heimevernet og Luftforsvaret.
- Bidra til økte muligheter for lokale leverandører til Forsvaret gjennom å arbeide for endring av Forsvarets innkjøpsregime fra nasjonale til regionale innkjøp. Styrke samhandlingen mellom lokale leverandører, samt knytte mindre leverandører opp mot større aktører, gjennom en etablering av en egen satsing/nettverk i fylket.

Uttalelse 16

ET STERKT FORSVAR I NORD

Nordområdene er Norges viktigste strategiske satsingsområde. Samtidig er den sikkerhetspolitiske utviklingen generelt, og forholdet til Russland spesielt, mer usikkert enn på lenge. Dermed er det naturlig å forsterke satsingen på forsvar i Nord, for å sikre trygghet og stabilitet. Vårt mål er derfor at Troms fortsatt skal være Norges viktigste forsvarsfylke.

Troms Arbeiderpartiet vil derfor:

1. Arbeide for at Norge skal nå NATO 2 % målsetting av BNP på Forsvar innen 2024 gjennom årlig vekst og opptrapping av forsvarsbudsjettene.
2. Vi vil, som del av 2 % målsettingen og nordområdepolitikken, arbeide for å utvikle en landmakt med økt tilstedeværelse og reaksjonsevne i Nord.
3. Videreutvikle landmakten for å realisere NATOs styrkemålsettinger for Norge som del av rettferdig byrdefordeling i Alliansen. Vi mener at en slik utvikling må innebære blant annet:

- Videreføre 2.bataljon med full daglig oppsetting på Skjold på lik linje med Panserbataljon og Telemarkbataljon. Slik vil vi også sikre at Hærens produksjon av mannskaper blir stor nok til å dekke behovene til Heimevernets struktur.
- At Kavaleribataljon på Porsangmoen forsterkes og utvikles til en komplett mekanisert bataljon slik at Norge kan stille til sammen fire mekaniserte manøverbataljoner, med økt antalls strids- og kampvogner.
- At moderniseringen av Brigade Nord intensiveres og anskaffelse av nye stridsvogner gjennomføres snarest i et antall som svarer til NATO styrkemålsetting for Norge.
- At Hæren bevarer en dedikert helikopterstøtte med permanent tilstedeværelse i nord og som del av forsvarets organisasjon.
- Videreutvikle og modernisere Heimevernet til en moderne og fleksibel styrke, med lokal forankring og tilstedeværelse, men økt evne til innsats i fred, krise og krig også på tvers av områder og distrikt.
- Arbeide for at Luftforsvarets programmeringssenter legges til CRC Sørreisa/Luftforsvarets stasjon Sørreisa, som det mest relevante kompetansemiljøet og tilknytning til Luftforsvarets nasjonale kontroll- og varslingskole.

4. Ta initiativ til at det gjennomføres en helhetlig utredning om Forsvarets samlede behov for helikopter. Inntil nye løsninger kan innføres, må følgende rammer legges til grunn:

- At Hæren beholder dedikert militær helikopterstøtte for understøttelse og gjennomføring av operasjoner med minimum 12 Bell 412 SP stasjonert på Bardufoss med egen ledelse og understøttelse.
- At hovedbase for helikopter etableres som forutsatt på Bardufoss inkludert kystvakt og dedikerte helikoptre til Hæren.
- At spesialstyrkenes behov på Østlandet ivaretas gjennom tilførsel av ekstra piloter til å fullt ut å utnytte 6 oppgraderte Bell 412 HP stasjonert på Rygge med egen ledelse og understøttelse.
- Kystvakten må sikres fullt operative helikopter for å sikre beredskap og kontroll i havområdene. Som et strakstiltak må den tekniske bemanning styrkes for å utnytte potensialene som ligger i NH-90 helikoptrene.

Uttalelse 17

ATOMVÅPENFORBUD

I 2016 besluttet FNs generalforsamling å starte forhandlinger i 2017 om en internasjonal avtale som forbyr atomvåpen og som legger til rette for å avskaffe dem, på linje med forbudene mot kjemiske og biologiske våpen. 7. juli 2017 endte forhandlingene med et historisk vedtak om å forby atomvåpen. 122 stater stemte for avtalen.

Troms AP mener at Arbeiderpartiet må være en pådriver for at Norge skal være i førersetet i viktige internasjonale fredsforhandlinger. Troms AP støtter arbeidet med å redusere antall atomvåpen i verden og begrense utbredelsen, og på sikt sikre et effektivt og transparent atomvåpenforbud.

Troms AP erkjenner samtidig at det er viktig at dette arbeidet gjennomføres i tett samarbeid og dialog med våre viktigste samarbeidspartnere og innenfor rammen av NATO-samarbeidet. Videre at et forbud implementeres gjennom prosesser som sikrer en balansert nedrustning.

Arbeiderpartiet i Troms vil:

- At Norge støtter arbeidet for atomforbud i tråd med vedtak i FN, at vi skal lede an i arbeidet for atomvåpennedrusting, også internt i NATO-alliansen.

Uttalelse 18

STYRK DE SOSIALDEMOKRATISKE VERDIER

De viktigste pilarene i den norske velferdsstaten er tuftet på arbeiderbevegelsens kamp for like rettigheter, og partiets evne til å bygge et velfungerende sosialdemokratisk samfunn. Vi skal fortsatt kjempe for arbeidsfolks rettigheter, og for lik rett til utdanning og helsetilbud.

Arbeiderpartiet skal være en tydelig røst for kvinners rettigheter, for barnefamilier og for de svakest stilte. Vi har særlige forpliktelser for det samiske folk, andre nasjonale minoriteter, og for de som søker beskyttelse i Norge.

Arbeiderpartiet skal sikre at alle i vårt land skal kunne ha et godt liv og like muligheter. Vi skal ta vare på svake grupper og vanskeligstilte. Vi skal verne om felleskapets ressurser, og være en garantist for en sterk stat som sikrer gode offentlige tilbud til alle. Vi skal også sikre nasjonalt eierskap til våre ressurser, verdier og råvarer. Vi skal være en motvekt til de som ønsker privatisering for privatiseringens del. Våre sosialdemokratiske verdier skal være retningsgivende for vårt politiske arbeid.

Grunnmuren i den norske velferdsstat er basert på likeverd, samhold og en felles innsats for samfunnet. Alle skal bidra etter evne. Vi skal skape, og så skal vi dele. Arbeiderpartiet skal legge til rette for at alle skal kunne ha et sunt arbeidsliv, og det skal være noen som tar vare på oss når vi trenger det. Vi skal jobbe tett med fagbevegelsen, og sikre arbeidstakers rettigheter når verdenssamfunnene forandrer seg. Verden og samfunn er i sterk utvikling, og det er viktigere enn noen gang å verne om sosialdemokratiet og sikre at utviklingen skjer i tråd med de verdiene vårt samfunn er bygd på. Verdiskapning og bruk av våre felles ressurser skal komme folket til gode – både i by, bygd og distrikt. Den norske modellen og trepartssamarbeidet skal vernes, ivaretas og utvikles i tråd med våre grunnverdier.

Arbeiderpartiet skal ivareta et sterkt forsvar som gir trygghet for folk i hele landet. Og vi skal være tydelig i vår forsvarspolitik, og sikre nødvendig bruk av kapasiteter både på sjø, luft og land.

Arbeiderpartiet skal gjennom sin sosialdemokratiske ideologi sikre at alle, uansett bakgrunn, har god levevilkår. Gjennom våre solidariske verdier skal vi ikke påføre kommende generasjoner sosiale, økonomiske eller miljømessige problemer. Vi skal sikre utvikling og vedlikehold av godt samfunnstilbud, infrastruktur, veier og transportmuligheter. Vi skal ta hele landet i bruk, og være en garantist for god distriktspolitikk.

Arbeiderpartiet skal være et klart og foretrukket alternativ tuftet på et sterkt ideologisk alternativ der samråderett, frihet, likhet og solidaritet er verdigrunnlaget som skal være førende for den politikken som vi til en hver tid fører.

Uttalelse 19

POSTEN MÅ FORTSATT FREM

Årsmøtet viser til at det nå pågår en omorganisering av posttilbudene som vil ramme distriktene i Norge særlig sterkt.

De endringer som allerede er gjennomført og de forslag som nå er ute på høring er svært negativt både for næringslivet og for bosetting. Fra 1. oktober 2017 ble det iverksatt en ordning hvor levering av bedriftspakker blir redusert fra fem dager i uken, til én og to dager i uken for de fleste distriktene. Slike pakker kan bedriftene heller ikke hente ut noe sted før leveringsdagen. Det sier seg selv at dette er en tungvint ordning for bedriftene som trenger rask levering av sine varer, og at dette kan være til direkte hinder for næringsutvikling og bidrar til sentralisering. I sentrale strøk vil det kunne finnes alternativer til posten som kan benyttes når viktige leveranser skal frem. Det alternativet har ikke alle i distriktene.

Årsmøtet har også merket seg at regjeringen nå har ute på høring et forslag om å redusere den øvrige postombæringen fra fem til tre dager i uken. Regjeringen fremstiller det slik at folk bor i nærheten av posttjenester i butikk og at ny teknologi gjør postombæring overflødig. Alle vet at det fortsatt bor folk utenfor bysenter og kommunesenter i dette landet, og at vi også har livskraftige bedrifter i mange bygdesamfunn og kystsamfunn her til lands. Det er Arbeiderpartiet sin holdning at vi skal kunne bo i hele landet, ha like muligheter og motta likeverdige tjenester.

Troms Arbeiderparti mener at posten skal være en statlig tjeneste – i hvert fall så lenge det ikke finnes et fullverdig alternativt tilbud. Postens ombæring kan ikke reduseres, så lenge det ikke finnes et annet fullverdig tilbud som sikrer postomdeling til hele landet.

Troms Arbeiderparti mener også at mer post digitalt vil ramme den delen av befolkningen som har dårligst bredband, som i all hovedsak betyr distriktene. Derfor mener Troms Arbeiderparti at før mer offentlig post går over på nett, må også regjeringen sikre full dekning av bredband i landet.

For næringslivet og for bosettingen i distriktene er posttilbudene fortsatt av største viktighet. Vi minner om at det fortsatt sendes brevpost og papiraviser, og at pakker og andre viktige leveranser ikke kan sendes elektronisk.

Uttalelse 20

Ja til styrking av folkevalgt regionalt nivå

Arbeiderpartiet har siden landsmøtet 2007 vært opptatt av å styrke fylkeskommunens rolle. Vi ønsker sterkere regioner som kan ta på seg ytterligere oppgaver og mer ansvar.

Under Høyre/FrP-regjeringen ble det fattet et Stortingsvedtak juni 2017, mot Arbeiderpartiets stemmer, om å redusere dagens 19 fylker til 11. Dette innebar en tvangssammenslåing av Troms og Finnmark. Arbeiderpartiet gikk til valg på å reversere tvangsvedtakene, men tapte valget og forslaget om å reversere tvangsvedtakene fikk heller ikke flertall da det ble behandlet i desember 2017.

Troms Arbeiderparti stiller klare forventninger til at Regjeringen nå vil følge opp Stortingsflertallets intensjon om å styrke fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler. Vi mener at ekspertutvalgets rapport om overføring av oppgaver fra staten til fylkeskommunene («Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene», 2018) må følges opp. Fylkeskommunene må videre styrkes med nødvendig ressurser og overføring av fagkompetanse, i tråd med utvalgets anbefalinger.

Ekspertutvalget foreslår flytting av oppgaver innen samferdsel, nring, kompetanse og integrering, helse og levekår, kultur og kulturminnevern, klima, miljø og naturressurser.

Troms Arbeiderparti mener at rapporten er minimum for å styrke det folkevalgte regionale nivå, og vil peke på flere områder der Regjeringen må vurdere videre oppgaveoverføring:

NUPI: Et viktig argument for regionreformen har vært å gi regionene større ansvar for egen fremtid. Ved NUPI (Norges utenrikspolitiske institutt) forskes det i dag på spørsmål knyttet til Nordområdene, Arktis og Russland. Troms Arbeiderparti mener at nordområdepolitikken må fylles med innhold, og mener derfor det vil være hensiktsmessig å flytte NUPIs (Norges utenrikspolitiske institutt) seksjon for Arktis til det nye fylket i nord.

Hav og fiskeri: Klimaet er i endring, og det er i nord at endringene merkes raskest. Dette får konsekvenser for både økosystemer og de ressursene vi har høstet godt av gjennom flere generasjoner. Temperaturen i havet stiger, og tradisjonell hvitfisk flytter lenger nordover. Det er et faktum at temperaturene i havet utenfor Vestlandet skiller seg fra havet lenger nord.

Dette krever at det forskes mer på havområdene i nord. I tillegg vet vi at brorparten av veksten innenfor havbruk og fiskeri vil skje i nord. Det nye fylket Troms/Finnmark vil bli landets største sjømatregion, og den regionen med sterkest vekst. Troms Arbeiderparti mener at en betydelig andel av forskning, ressurser og forvaltning knyttet til hav og fiskeri bør flyttes til det nye fylket i nord.

Husbanken: På bakgrunn av Husbankens viktige samfunnsutviklerrolle må Husbankens avdeling Hammerfest får hele Troms og Finnmark som sitt ansvarsområde. Bemanningen må styrkes slik at avdelingen settes i stand til utvidet oppgave.

Opplysningsvesenets fond: Troms Arbeiderpartiet mener at OVF (Opplysningsvesenets fond) bør vurderes overført til det regionale folkevalgte nivået.

Statsskog: Troms Arbeiderparti ønsker å utrede overføring av Statsskog til folkevalgt regionalt nivå.

Kvensk språk og kultur: Troms Arbeiderparti mener alt som omfatter kvensk språk og kultur bør overføres det nye fylket Troms/Finnmark.

Troms Ap mener også at ansvaret for en forutsigbar finansiering av studiesentrene må sikres gjennom regionreformen og oppgavefordelinga.

Troms Arbeiderparti vil jobbe aktivt for å sørge for at ekspertutvalgets forslag blir fulgt opp, og at enda flere oppgaver, ansvar og ressurser blir overført til folkevalgt regionalt nivå.

Uttalelse 21

H/FRP-REGJERINGA ØKER AVGIFTSTRYKKET I DISTRIKTENE

Regjeringen har de siste årene lagt opp til utgifter som gjør det vanskeligere å være bosatt i distriktene. For de som bor utenfor områder hvor kollektivtrafikk er mer vanlig å se en gang i døgnet enn en gang i timen, er det vanskelig å forstå hvorfor bruk av bil skal beskattes ytterligere.

Diesel og bensinavgiften øker med Høyre og Frp i regjering, og gjør det vanskeligere å bo utenfor byene.

Det er lagt opp til en skattelegging av diettgodtgjørelse. Høyre- og FrP-regjeringen har de siste årene også lagt skatt på km-godtgjørelse som medfører økte utgifter ved bruk av bil. For mange arbeidstakere med lang reisevei fra arbeidssted til knutepunkter for kurs, konferanser og regionale møtepunkter, som ofte også innebærer overnatting, vil en skattelegging være til ugunst for arbeidstakerne.

Troms Arbeiderparti mener det må legges til rette for tiltak som gjør det økonomisk enklere for folk å bo utenfor byområdene. Dette kan gjøres ved å fjerne skattelegging av diettgodtgjørelse og fjerning av skatt på kjøregodtgjørelse. Troms Ap støtter også en utredning av differensierte drivstoffpriser.

Uttalelse 22

RESSURSKREVENDE TJENESTER

Staten dekker i dag toppfinansiering av ressurskrevende helse- og omsorgstjenester. Dette kan dreie seg om brukere med psykisk utviklingshemming, fysiske funksjonshemninger, personer med psykiske lidelser eller personer med rusmiddelproblemer. Staten dekker 80 prosent av netto lønnsutgifter utover innslagspunktet som for 2016 er 1.081.000 (865.000 i 2010). Denne ordningen gjelder bare fram til og med det året brukeren fyller 67 år.

Troms Arbeiderparti mener at det er flere svakheter med dagens ordning og er bekymret for en stadig økning i innslagspunktet. I tillegg er det en svakhet med ordningen at tilskuddet utlukkende gis til lønnsutgifter, og at ordningen opphører fra og med brukeren fyller 67 år.

Troms Arbeiderparti ser også at dagens ordning rammer skjevt fra kommune til kommune da antall brukere av ressurskrevende tjenester varierer stort.

Kommunene utfordres hele tiden på nye oppgaver innenfor helse, uten at den økonomiske utviklingen følger i samme hastighet og omfang. Mange oppgaver som tidligere lå under spesialhelsetjenesten, utføres nå av kommunesektoren. Det utfordrer kommunene på økonomi og kompetanse.

Troms Arbeiderparti mener at:

- Dagens innslagspunkt må reduseres betydelig
- Alle utgifter, ikke bare lønnsutgifter, må danne grunnlag for statlig tilskudd
- 67-årsgrensen må fjernes

Uttalelse 23

FASTLEGEORDNINGEN

Visjonen i samhandlingsreformen er at kommunenes helse- og omsorgstjeneste skal være grunnmuren i den norske helsetjenesten, og at spesialisthelsetjenesten skal understøtte dette. Realiteten er at spesialisthelsetjenesten er den store driveren i utviklingen, mens kommunene hele tiden må forsøke å tilpasse seg stadig nye oppgaver i et tungrodd styringssystem og med underfinansierte statlige reformer.

I 2017 fikk kommunene pålegg om at fastleger skal ha spesialistutdanning innen allmenntidmedisin. Dette vil selvsagt være med på å bedre kvaliteten på tjenestene i kommunene, men legger også et langt større ansvar på kommunen. Stikk i strid med helsereformens målsetning om 2200 nye fastleger har den årlige økningen av legestillinger i stor grad kommet i sykehus. I perioden 2011-2016 økte det med 748 fastleger i kommunene og 2800 sykehusleger.

Unge leger ønsker seg vekk fra fastlegeordningen, og det er rekrutteringsproblemer både i by og bygd. Vi trenger derfor en gjennomgang av fastlegeordningen som har fokus på å øke attraktiviteten for stillingene.

Kommunene må settes i stand til å møte rekrutteringsutfordringene på fastlegestillingene. Det er derfor nødvendig at Stortinget iverksetter en grundig gjennomgang av både arbeidsforhold for fastlegene og finansieringsordninger for kommunene.

Uttalelse 24

GJØR OM PÅ REGJERINGENS INNSTRAMMINGER I EIENDOMSSKATTEN

Regjeringen foreslår å fjerne adgangen til å skrive ut eiendomsskatt på produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner, med unntak for vindkraftverk og de delene av petroleumsanlegg for olje og gass som omfattes av petroleumsskatteloven.

Forslaget innebærer at infrastrukturanlegg (som telenett, bredbåndsnett, fjernvarmenett osv) i all hovedsak fritas for eiendomsskatt, og at størsteparten av skattegrunnlaget i industrielle anlegg vil bli borte.

Forslaget har store virkninger både for kommunenes økonomi og for det lokalpolitiske handlingsrommet, og innebærer en innsnevring av kommunenes økonomiske handlingsrom. Troms Arbeiderparti mener at avveiningene må gjøres lokalt, fordi utgangspunktet for valgene er forskjellige. Det er kommunestyret i hver enkelt kommune som bør bestemme om de vil innføre eiendomsskatt.

Eiendomsskatt er den eneste inntektskilden kommunene selv rår over. Å fjerne eiendomsskatten på verker og bruk vil redusere kommunenes handlingsrom.

Uttalelse 25

Rehabiliteringstilbudet ved UNN Harstad

Stortinget har vedtatt at rehabilitering skal styrkes, og være det neste store satsningsområdet. Dette gav seg utslag i en ny helhetlig strategisk plan for rehabilitering i Helse Nord for perioden 2014-2017. Det er rehabiliteringsbehov både nord og sør i Troms, og man må sørge for balanserte løsninger som ikke svekker tilbud og gode fagmiljø, nå aktualisert ved forslag om å legge ned sengeplasser i Harstad.

Et estimert rehabiliteringsbehov i Harstadregionen kan ikke baseres på å sammenligne dagens antall rehabiliteringssenger for lokalsykehusfunksjonen i Tromsø med gjeldende antall i Harstad. Et estimat kan heller ikke basere seg på innbyggertall uten å hensynta aldersfordeling, som er vesentlig forskjell mellom Hålogaland og Tromsø by. Rehabiliteringsavdelingen ved UNN Harstad ivaretar befolkningen både i Sør-Troms, Nordre Nordland – men også ned til Bodøområdet. Tilstedeværelse av alternative rehabiliteringstilbud har og betydning for hvordan tilbudet må være dimensjonert. Et økt fokus på rehabilitering i primærhelsetjenesten er strategisk viktig som et supplement til kompleks rehabilitering i spesialisthelsetjenesten, men kan ikke erstatte et slikt tilbud.

Det må være de regionale behovene og de helsemessige argumentene som må legges til grunn for antall senger. Harstad sykehus er det største sykehuset i den mest befolkningstette regionen i landsdelen. Fagmiljøet her må styrkes, ikke svekkes.

Uttalelse 26

Forutsigbarhet for regionale kulturinstitusjoner i nord

Nordnorske kulturinstitusjoner bringer med sine kvalitetsforestillinger, kulturopplevelser ut til hele regionen med forestillinger og oppsetninger i alle de tre nordligste fylkene. Kunst og kultur er viktig og våre kulturinstitusjoner bringer oss sammen rundt felles kulturopplevelser. Reisekostnadene knyttet til fremvisning utgjør en stor del av kostnaden for de regionale kulturinstitusjonene i Nord-Norge, disse kostnadene er særegen for institusjoner med stort geografisk nedslagsfelt.

Regjeringen har i Jeløya erklæringen uttalt at man skal legge til rette for forutsigbare rammevilkår for kunst- og kulturinstitusjoner, blant annet ved å vurdere modeller for mer forutsigbare tilskuddsordninger, samt at offentlig støtte til kultur i større grad skal gå til fremvisning og ikke bare produksjon. Regjeringen vil også stimulere til geografisk maktspredning i kulturlivet.

Hålogaland Teater, Nordnorsk symfoniorkester og Beivvås har ett stort geografisk nedslagsfelt, og har forestillinger i hele regionen. Dette mener Troms Arbeiderparti skal gjenspeiles i rammen og finansieringen av regionale institusjoner og ber regjeringen vurdere en modell der er blant annet reisekostnadene knyttet til fremvisning skal gjenspeiles i tilskuddene.

I forbindelse med en eventuell overføring av fullt ansvar for disse institusjonene til regionalt nivå må det sørges for at disse forutsetningene innarbeides i økonomisk overføring fra staten til Troms og Finnmark.

Norge har flere nasjonale kulturinstitusjoner som er 100 prosent finansiert av staten. De aller fleste av disse ligger i hovedstaden, men per idag har Bergen to slike institusjoner; Filharmonien og Den nasjonale scene. Det regionale ekspertutvalget har foreslått at dette endres, slik at nasjonale institusjoner kun skal befinne seg i hovedstaden.

Troms Arbeiderparti mener dette er helt urimelig og at det er til fellesskapets og folkets beste at også andre deler av landet kan ta ansvar for nasjonale kulturinstitusjoner. Nordnorsk opera - og symfoniorkester (NOSO) er i en prosess for å bli nasjonal kulturinstitusjon, 100 prosent finansiert av staten. Tilskuddspartene Nordland, Troms og Finnmark, samt eierne Tromsø og Bodø kommuner, støtter opp om og bidrar aktivt i denne prosessen. Troms Arbeiderparti slutter helhjertet opp om dette arbeidet.

Andre uttalelser, der redaksjonskomiteen foreslår en annen behandlingsform:

Angående foreslått uttalelse 14 («REGULERING AV VEKSTEN I OPPDRETTSNÆRINGEN»)

Redaksjonskomiteens innstilling: *Det vises til Troms Aps fiskeri- og havbrukspolitiske plattform vedtatt i 2017, der det er vedtatt miljømessige betingelser og rammer for havbruksnæringa, herunder mulighet for egne kommunale krav til havbruksanlegg og innføring av arealavgift.*

Redaksjonskomiteen anbefaler at Troms Aps fiskeri- og havbrukspolitiske plattform fortsatt ligger til grunn for fylkespartiets politikk.

Angående foreslått uttalelse 15 («OVERFØRING AV KVOTERESSURSER TIL KYSTFISKEFLÅTEN»)

Redaksjonskomiteens innstilling: *Det vises til Troms Aps fiskeri- og havbrukspolitiske plattform vedtatt i 2017. Der ble kvotesystem og fordeling, samt ressursrente for den havgående flåten behandla. Det ble også vedtatt at strukturkvoter skal gå tilbake til fellesskapet etter utløpt tid, og kunne fordeles til ulike flåtegrupper, inkludert mulighet for fordeling til kystflåten. Smith-utvalgets forslag om fiskerettigheter i samiske områder ble også omtalt.*

Redaksjonskomiteen anbefaler at Troms Aps fiskeri- og havbrukspolitiske plattform fortsatt ligger til grunn for fylkespartiets politikk.

Angående foreslått uttalelse 17 (Havbruksfondet»)

Redaksjonskomiteens innstilling: *Ønsket om økte lokale ringvirkninger gjennom areal- eller produksjonsavgift er ivaretatt i Fiskeri- og havbrukspolitisk plattform og partiprogrammet. Redaksjonskomiteen foreslår at fylkesstyret bes arbeide videre med disse sakene opp mot sentrale myndigheter.*

Angående foreslått uttalelse 21 («VARIG VERN AV LoVeSe»):

Redaksjonskomiteens innstilling: *Redaksjonskomiteen viser til vedtak i Troms Aps representantskap november 2017, der en uttalelse som sier nei til konsekvensutredning i området ble vedtatt, og foreslår at årsmøtet fortsatt legger dette vedtaket til grunn.*

LANDBRUKSPOLITISK UTTALELSE FRA TROMS ARBEIDERPARTI

Troms Arbeiderparti mener at landbruks- og fiskerisektoren fortsatt er de viktigste distriktsnæringene i nord. Disse næringene er av avgjørende betydning for matproduksjon, verdiskaping, bosetting, næringsliv og sysselsetting i landsdelen. Derfor er det avgjørende viktig at politikken på disse områdene er helhetlig og forutsigbar.

Unge mennesker som vil skape seg et yrke i landbruksnæringa trenger denne forutsigbarheten for å kunne investere i moderne og fremtidsrettet landbruk som både tar hensyn til nye miljøkrav og kravet til arbeidsmiljø. Dette innebærer at det fortsatt må satses på en differensiert bruksstørrelse og at virkemidlene tar hensyn både til topografi og klima.

Endringene av rammebetingelsene for landbruket den siste tiden skaper dessverre en usikkerhet som gjør at landbruksnæringa i nord raskt kan forvitre. I Troms kan vi registrere at betydelige arealer har gått ut av drift, og det har vært en stor reduksjon i antall bruk. De klimatiske og topografiske forholdene i nord gjør at landbruket her nord er langt mer utsatt enn resten av landet når markedskreftene skal styre stadig mer av landbrukspolitikken. Vi må derfor også i framtida ha virkemidler som i stor grad utligner de geografiske forskjellene når det gjelder mulighetene til å ha et livskraftig landbruk over hele landet. Det må ikke herske tvil om at staten fortsatt har et sjølsagt ansvar for matproduksjonen og for miljø i alle deler av landet. Derfor blir det et feil signal når Regjeringa hele tiden har sitt hovedfokus på lav pris og volum.

Troms Arbeiderparti mener at det må settes inn et sett av virkemidler som kan stoppe den negative utviklingen og i stedet styrke i landbruket her nord. Herunder vil vi særlig nevne følgende forhold.

- I nord er det vanskeligere enn i resten av landet å utløse investeringsmidler fra private banker. Dette skyldes at landbruket i nord oppfattes så marginalt at risikoen blir for stor for bankene. Derfor trenges det flere stimuleringsmidler gjennom Innovasjon Norge. Dette betyr at det må tilføres investeringsmidler på et nivå som bidrar til at produksjonen her nord opprettholdes og styrkes.

- Som kjent er det stor overproduksjon innen sauenæringen. Denne overproduksjonen er på ingen måte forårsaket av produsenter i Nord-Norge. Tiltak som stimulerer til opprettholdelse av saueholdet er svært viktig for landbruket i nord. Det er først og fremst viktig at antall sauebruk opprettholdes og at det dermed legges til rette for et produksjonsmangfold i en variert bruksstruktur. Sauehold som tilleggsnæring til annet arbeid er med på å opprettholde kulturlandskapet på en god måte. Også for dyrevelferden er det viktig med et stort bruksmangfold.

- Grovforbasert husdyrproduksjon i nord kjennetegnes med at gras høstes på mange steder og på mange små teiger spredt utover et stort geografisk område. Dette medfører ofte en betydelig transport av husdyrgjødsel og grovfor over lange avstander. Nydyrking på områder som ligger mer sentralt i forhold til driftsenhetene er derfor viktig. Her er det et klart behov for stimulerings tiltak for økt nydyrking og for drenering av eksisterende jordbruksarealer.

- Tilskuddsordningen til rene jordbruksveier var en ordning på statsbudsjettet i svært mange år frem til 1990. Nå finnes det ikke en eneste tilskuddsordning for bygging av nødvendige jordbruksveier. Således er ikke nydyrking i utmark med på å utløse tilskudd til slik veibygging 51 eller til utbedring av markeveier/skogsveier på samme måte som for skogsdrift. Det er viktig at disse veitypene kan sees i sammenheng og at det ikke er så strenge avgrensninger i bruken av veiene. En gjeninnføring av en slik tilskuddsordning vil være avgjørende for mange nydyrkingsprosjekter i tida som kommer. Dette er også av avgjørende for å kunne erstatte noe av kraftforforbruket med mer økt bruk av grovfor.

- I Nord-Norge har vi en forholdsvis liten, men svært viktig foredlingsindustri for landbruksprodukter. Her er det både små nisjeprodusenter og større foredlingsbedrifter. Denne foredlingen er viktig fordi den ligger nærmere både landbruksproduksjonen og markedet enn hva alternativet ellers ville være. Denne viktige foredlingsindustrien er imidlertid avhengig av at tilgangen på råstoff er av en slik størrelse og volum at foredlingsbedriftene kan opprettholdes her nord. Derfor er det så viktig at selve landbruksproduksjonen blir styrket både på kort og lang sikt.

- Vi står nå foran en sammenslåing av fylkene Troms og Finnmark. Finnmark har i dag høyere distriktstilskudd på melk og bedre forhold for grovforproduksjon enn mange områder i Troms. Ved en sammenslåing av fylkene burde det være helt naturlig at virkemidlene styrkes og samordnes slik det blir på samme måte i hele det nye fylket.

- Rådgivingstjenesten for landbruket er meget viktig for å hele tiden kunne tilføre næringsutøverne ny og viktig kompetanse for sin drift. Norsk landbruksrådgiving (NLR) får i dag finansiering over jordbruksavtalen for at de skal kunne tilby likeverdige tjenester til utøvere over hele landet. Det er nå bestemt at det kun skal være en regional rådgivingsenhet for hele Nord-Norge. I lys av regionreformen og sammenslåingen av Troms og Finnmark burde det være naturlig at dette nye fylket får en egen rådgivingsenhet.

Troms Arbeiderparti forventer at det snarest blir tatt virkningsfulle og helhetlige grep som må til for å gi landbruket i nord den forutsigbarheten som må til for at det skal være mulig å satse på denne næringa også i årene som kommer. Dette er en sak som ikke kan vente – det haster.